

Extra nestgelegenheid voor IJsvogels werkt

Paul Keuning

Het gaat redelijk goed met de ijsvogelpopulatie. Mede door het uitblijven van lange vorstperiodes in de winter zit het aantal IJsvogels weer aardig in de lift. Om deze standvogel een steuntje in de rug te geven, maakt Jelle Harder samen met leden van de IJsvogelwerkgroep sinds 1990 aangelegde nestplekken. Want niet overal in ons land is een steile oever langs een snelstromend beekje voorhanden.

IJsvogels hebben drie voorwaarden voor een goed leefgebied: voldoende voedsel, een geschikte broedplaats en een redelijk rustige omgeving. Het biotoop moet bij voorkeur bestaan uit water met op de oever bomen en/of struiken. Zie je op zo'n locatie vaak IJsvogels, maar niet in de broedtijd, dan is de aanleg van een ijsvogelwand het overwegen waard. Ook wanneer de oever niet hoog genoeg is, of wanneer een kleigrond/steenachtige bodem voor de IJsvogel moeilijk te doorboren is, heeft het zin om een kunstmatige keerwand aan te leggen. Een wand verticaal afsteken kan natuurlijk ook.

Driezijdige kist

De ijsvogelwand maak je door met watervast hout een driezijdige kist te maken, ongeveer een meter hoog en ruim een meter breed. Daarin zijn aan de waterzijde twee of drie ronde gaten van acht centimeter geboord. De bak wordt gevuld met een mengsel van zand en leem. De nestruimte bestaat uit een kist van 25 bij 25 cm. De bovenzijde is afneembaar, dat maakt het mogelijk om te inspecteren. De nestruimte staat door middel van een pvc-buis, diameter 6 cm, in verbinding met het uitgeboorde invlieg gat.

In het werkgebied van de VWG worden een kleine tweehonderd kunstmatige ijsvogelwanden benut door de IJsvogel. Zeventig procent van de IJsvogels in het Gooi broedt in zo'n aangelegd wandje. IJsvogels maken meerdere legsels per jaar. De warmere, lange lentes maken het tegenwoordig mogelijk dat 50% zelfs toekomt aan een derde legsel. Met monitoring en ringonderzoek willen we nu meer te weten komen over verspreiding en toe- of afname van de populatie IJsvogels.

Ringen

Rob Moolenbeek ringde in mei 2023 weer de jonge IJsvogels in de 'ijsvogelnestkasten'. Zo mogelijk gebeurt dit omstreeks de 20e dag na het uitkomen. Wilma van der Heijden, echtgenote van Rob, noteerde biometrische gegevens zoals vleugellengte, gewicht en aantal staartpenen (meestal 12). Jelle Harder en stagiaire Talita van Herts Kamp van de Wageningen Universiteit, helpen Rob hierbij.

Nieuwsgierig geworden naar de activiteiten van de IJsvogelwerkgroep? De drempel om mee te doen ligt laag, geen extra kosten en wanneer je vier keer per jaar wilt meewerken met monitoren, of met aanleg- en onderhoud van de wandjes, ben je van harte welkom. Kijk daarvoor op de site van IJsvogelwerkgroep Gooi en Vechtstreek (<https://www.vwggooi.nl/index.php/2014-08-31-10-59-23/2014-08-31-11-23-00/werkgroep-ijsvogels>).

Tabel 1. Aantal broedparen IJsvogels door de jaren heen

1995	1996	1997	2017	2021	2023
25	3	0	104	54	rond de 100

Rob Moolenbeek in actie tijdens het ringen, 19-05-2023, Fort Uitermeer | Paul Keuning

Jelle Harder licht het belang van ringen toe, 19-05-2023, Fort Uitermeer | Paul Keuning